

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

OPWINDING OM EEN UITVINDING

Toneelstuk in drie bedrijven door en voor kinderen

door

Dirk Dobbeleers

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1991

Nr. 1873

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZEVEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A. "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

Wettelijk Depot 0/1990/220/71
ISBN 90-385-0068-8

© 1990 Toneelfonds J. Janssens/Dirk Dobbeleers

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Opmerkingen vooraf :

A. Decor + rekvisieten :

De scène stelt het laboratorium van uitvinder Guus Zwanezang voor. Het is opgetrokken in de tuin van de professor. Het atelier bevat drie machines. Deze moeten een aantal knoppen bevatten waarop kan geduwd worden. Na het duwen op een knop moeten er geluiden weerklinken (klankband) en lichten aan en uit flitsen (lichtregie). Probeer de machines groot te maken en voorzie ze van allerlei visuele snuffjes. De Evenbevriesmachine staat uiteraard centraal. Daarnaast staat een tafel met een stoel. Op die tafel liggen draden, papieren, proefbuisjes, lampen en alle mogelijke rommel.

Achteraan de scène is er een deur voorzien. Een aantal acteurs moet daarlangs opkomen en afgaan. Ze leidt naar de tuin. Links of rechts zit Staf de papegaaï op een houten staander. We combineren in dit stuk toneel met een beetje poppenkast. De bedoeling is dat Staf vanuit de coulissen kan gemanipuleerd worden. Maak de papegaaï zo groot mogelijk (ara's zijn in werkelijkheid ook 1 meter groot) zodat alle kinderen een duidelijk beeld van Staf hebben, ook achteraan in de zaal. Hoe meer er aan deze handpop kan bewegen, hoe beter ! Zo nu en dan verdwijnt Staf de papegaaï in de coulissen om de poppenspeler even te laten uitrusten.

Er staat meestal in het stuk aangegeven welke rekvisieten er nodig zijn. Een gouden raad : stel het laboratorium zo echt mogelijk voor. Gebruik daarvoor proefbuisjes, branders, potten met scheikundige stoffen (kleurkrijt), ...

B. Tijdstip :

Het stuk is over twee dagen gespreid. De overgang tussen de nacht en de volgende morgen wordt door een spelletje gemaakt.

Voor de rest zijn er geen rechtstreekse tijdstippen aangegeven. kinderen en fantasieverhalen hebben dat niet echt nodig.

C. Klank en licht :

Een klankband is noodzakelijk en wordt gebruikt bij het aanzetten van de machines. Als de Evenbevriesmachine op het einde van het stuk een Raadselmachine wordt kan men best met een klankband werken.

Bij het aan- en afzetten van de uitvindingen wordt er overvloedig gebruik gemaakt van lichten. Bij het verschijnen en verdwijnen van de Kwikprikker, de bewaker van de Evenbevriesmachine, wordt een black-out gebruikt. Deze figuur moet immers uit het niets opkomen en in het niets verdwijnen. De avond- en nachtscènes kunnen met gedempter licht gespeeld worden.

D. Personages :

Het is de bedoeling dat de kinderen in de zaal actief aan het stuk meewerken. Het publiek heeft een belangrijke rol. Zij zorgen bijvoorbeeld mee voor de ontknoping. Die inbreng van het publiek vraagt van de volwassen acteurs regelmatig tekstimprovisatie. Hou de kinderen wel in bedwang. De acteur beslist hoeveel kinderen er naar voor komen, wie, wat ze mogen doen en vooral wanneer ze terug naar hun plaats moeten keren. Zorg er ook voor dat je de kinderen na hun mening gevraagd te hebben, terug stil krijgt. De bedoeling bij kindertoneel is dat de personages niet uitgediept, maar karikaturaal voorgesteld worden.

- Guus Zwanezang : Hij is de motor van het stuk. Guus is een verstrooide uitvinder. Hij moet de sympathie van de kinderen zo vlug mogelijk voor zich winnen. Zijn verstrooidheid moet regelmatig uitgespeeld worden. Hij mag slordig gekleed zijn. Zijn listen zijn vrij doorzichtig en buiten minister Griet Besmet zou er ook niemand intrappen. Ofschoon hij dat niet altijd laat blijken, ziet hij zijn meid en zijn papegaai graag.
- Marie (de meid) : Ze probeert zo goed mogelijk op de professor te letten, maar ze is zelf slordig en niet bepaald snugger. Ze meent het allemaal goed. Ze mag een hecht duo met Guus vormen.
- Kloefkaffer : Hij is dom en steekt dat niet onder stoelen of banken. Omdat hij nogal traag is, is een mollig type aan te bevelen. Hij moet op de lachspieren van het publiek en op de zenuwen van zijn chef, Slapjanus, werken.
- Slapjanus : Hij is de chef van de twee boeven. Hij is (soms) snugger (tot verbazing van Kloefkaffer). Hij snauwt Kloefkaffer voortdurend af en weet alles beter. Een lang, mager (nijdig) type is aan te bevelen.
- Minister : De overeenkomst van namen tussen Griet Besmet en Miet Smet is louter toevallig. Zij is geboren om pech te hebben. Omdat ze vrij traag is, wordt ze het slachtoffer van de toch vrij doorzichtbare listen van Marie en Guus. Ze loopt en ligt er het grootste deel van de tijd versuft bij.
- Staf : Hij (of zij) is de lolbroek in het gezelschap. Hij regeert vanop zijn staander. Hij is snugger en erg taalvaardig. Daardoor werkt hij Guus en Marie vaak op de zenuwen. Hij denkt wat teveel aan eten en slapen. Daardoor geraakt hij soms in de problemen.
- De Kwikprikker : Hij heeft een wapen (een mes of een zwaard) bij waarmee hij zijn belagers in het zitvlak prikt. Hij kan niet spreken, enkel wat klanken uitstoten. Zijn kledij is moeilijk te omschrijven, maar de Kwikprikker moet meer op een wezen dan op een mens lijken. Maak hem voor de kleintjes wel niet te angstwekkend.

VEEL SUCCES !!!

Eerste bedrijf :

Scène 1 :

(De uitvinder staat in het midden van zijn laboratorium te experimenteren met wat poeder en een proefbuis.)

Guus : Dan nemen we dit poedertje en we voegen dat bij deze vloeistof.

Staf : Dat zal weer wat worden.

(Op dat moment klinkt er een knal en het licht gaat even uit.)

Staf : Wat heb ik jullie gezegd !

Guus : Zwijg jij ! Vertel me liever waar ik die kaars nu weer gelaten heb.

Staf : Weet ik veel !

Guus : Ik heb altijd kaarsen bij de hand, want het gebeurt wel meer dat de zekering in mijn laboratorium springt. Ze liggen daar ergens in een kastje. Ik ga er vlug één halen. Staf, vertel jij ondertussen wat aan de kinderen, anders krijgen ze misschien nog schrik in het donker.

(Guus verdwijnt even in de coulissen. Men zet snel wat zwarte strepen op zijn gezicht.)

Staf : Het is altijd hetzelfde liedje. Staf kan het weer opknappen. Professor Guus Zwanezang heeft weer eens voor vuurwerk gezorgd. De professor is eigenlijk uitvinder van beroep, maar door zijn verstrooidheid is hij vooral de uitvinder van ontploffingen. Daarom heeft hij zijn atelier in zijn tuin gebouwd. Anders zou hij al lang geen huis meer hebben.

(Guus komt terug met een al dan niet brandende kaars. Op dat moment flitst het licht terug aan.)

Staf : (Als hij de strepen in het gezicht van Guus ziet) Je bent precies een Indiaan op oorlogspad.

(Op dat moment komt Marie, de meid binnen.)

Marie : (Kwaad) Wat heb je nu weer aangevangen ?

Staf : Dat is pas echt een Indiaan op oorlogspad.

Marie : Dat is al de derde keer dat ik vandaag naar de kelder moet hollen om de zekering te herstellen. Ook voor een meid kan het wel eens teveel worden. Trouwens, op die manier geraak ik nooit door het strijkgoed.

Guus : Je weet toch dat ik volop met mijn nieuwe uitvinding bezig ben. Ze is bijna klaar en dan beloof ik dat de zekering niet meer zal springen.

Marie : Nooit meer ?

Guus : Nooit meer ! (Zacht tegen het publiek, in de buurt van Staf) Deze week toch zeker niet.

Marie : (Ze hoort die randbemerkingen niet.) Wil je dat plechtig beloven ?

Guus : Ik zweer het op mijn scoutswoord. (Zacht tegen het publiek) Ik ben nooit bij de scouts geweest.

Marie : Dat is lief. (Ze begint ondertussen wat papieren op te ruimen.)

Staf : (Zacht tegen Guus) Als ik straks geen extra portie nootjes krijg, verklik ik alles aan Marie.

- Guus : (iets te luid) Dat is gemeen, mij zomaar afpersen !
Marie : Hoor ik daar iets over afpersen ?
Guus : Nee, Staf en ik hadden het over uitpersen ... van sinaasappelen en citroenen. Staf mag dat graag.
Marie : Ik heb de indruk dat jullie me iets aan het wijsmaken zijn. (Ze ruimt verder op.)
Staf : Dat kost je twee porties nootjes.
Guus : Vind je dat zelf niet wat overdreven ?
Staf : Nee, ik noem zoiets overleven. Dat jij niets wil eten als je aan het uitvinden bent, dat moet jij weten, maar ik verhonger liever niet.
(Op dat moment vindt Marie een bord boterhammen tussen de rommel in het laboratorium.)
Marie : Foei Guus, je hebt je middagmaal weer niet opgegeten.
Guus : Marie, je weet dat ik geen tijd om te eten heb als ik iets aan het uitvinden ben.
Laat me nog even gerust. Ga de aardappelen poetsen of de ruiten schillen.
Staf : Hoor maar eens hoe verstrooid hij weer is.
Marie : Ik hoef helemaal geen aardappelen te schillen, want we eten straks spaghetti. Waarom zou ik trouwens koken : jij hebt toch nooit tijd om te eten.
Guus : Zwijg nu allemaal eens en laat me rustig verderwerken. Ik beloof je plechtig straks alles op te eten als je nu verdwijnt.
Marie : Je moet het op je scoutswoord beloven.
Guus : Ik beloof het op mijn scoutswoord.
Staf : Pff, hij is nooit...
Guus : (onderbreekt Staf) Ik heb hier nog ergens een zak nootjes staan, geloof ik.
Marie : Wou jij iets zeggen, Staf ?
Staf : Nee, helemaal niet.
Guus : Nu is het welletjes geweest. Ik ben het beu. (Hij drijft Marie naar de deur.)
Marie : Goed, goed, ik ga al. Denk er wel aan je eerst wat te wassen, professor, want met zo'n vuil gezicht mag je van mij niet aan tafel. (Marie af.)
Guus : Eindelijk stilte ! Nu kan ik tenminste rustig verderwerken.
Eigenlijk heb ik wel honger. Dat komt waarschijnlijk omdat ik iedereen over eten hoor spreken. Terwijl ik de laatste formules voor mijn uitvinding noteer, zal ik snel mijn bord leegeten. Dan is Marie ook tevreden. (Hij neemt verstrooid een oranje gekleurd proefbuisje en bijt erop.)
Aa, ik dacht dat het een worteltje was.
Staf : Elk konijn ziet dat dat geen worteltje is. (Terwijl Guus wat op een blad noteert, begint hij op een stuk witte draad te kauwen.)
Guus : Bah, wat is dat voor viezigheid. Marie had toch iets over spaghetti gezegd. Snel iets drinken om die slechte smaak weg te spoelen. (Hij neemt een kop waarin olie zit.)

- Guus : Bah, ik heb toevallig van de olie gedronken waarmee ik mijn machines smeer.
Marie, Marie, snel ! (Hij kucht voortdurend.)
- Staf : Dat kan geen kwaad. Dan worden al die scharnieren daar binnen eens gesmeerd ?
- Marie : Gaat de boel ontploffen ? Snel dekking zoeken !
(Ze grijpt de professor vast en sleurt hem naar een veilige plek.)
Er gebeurt helemaal niets.
- Guus : Natuurlijk gebeurt er niets. Er komt zelfs geen ontploffing.
- Marie : Maar waarom roep je dan zo ?
- Staf : Om te zien of zijn stem al voldoende geolied was.
- Guus : Zwijg jij, of ik gooi je in frituurolie. Dan eten we je straks als gebraden kip op.
- Staf : Jij bent degene die van olie houdt, ik niet !
- Marie : Hou op met kibbelen en vertel me liever waarom ik zo snel moest komen.
- Guus : Ik heb toevallig van de machineolie gedronken. Ga in de keuken snel een glas water halen om die vieze brij door te spoelen.
- Marie : Daarvoor moet ik niet naar de keuken hollen. Bij uw middagmaal staat een glas water.
- Guus : Waar ?
- Marie : Ik zal het je wel geven, anders stoot je het nog omver.
(Marie geeft het glas. Guus laat het bijna uit zijn handen vallen. Hij drinkt gulzig.)
- Guus : Marie, je hebt mijn leven gered.
- Staf : Dat heeft hij al minstens honderd keer gezegd.
- Guus : Maar deze keer meen ik het.
- Marie : En al die vorige keren dan ?
- Guus : Toen meende ik het ook. Wat zou ik toch zonder jou beginnen ?
- Marie : Hopelijk niets, want als ik niet voortdurend op je lette, dan was je al minstens honderd keer de lucht ingevlogen.
- Guus : Zonder gekheid nu, Marie, ik zou graag een demonstratie van mijn verschillende machines aan de kinderen in de zaal gegeven.
- Marie : Hebben alle kinderen een valhelm bij ?
- Guus : Waarom ?
- Marie : Meestal gebeuren er ongelukken als jij begint te demonstreren.
- Guus : Plaag me toch niet steeds, Marie. Ik ben ervan overtuigd dat de kinderen erg benieuwd zijn naar de werking van mijn uitvindingen. Nietwaar ?
- Marie : (Na het antwoord van de kinderen afgewacht te hebben)
Ik zal me blijkbaar bij de meerderheid moeten neerleggen.
- Staf : Telt mijn stem niet mee ?
- Guus : Als jij niet onmiddellijk zwijgt, vlieg je in je kooi.
- Marie : Wacht even met demonstreren tot ik alles klaargezet heb.

- Staf : Hebt U geen valhelm om op mijn kop te zetten ?
Guus : Let maar op dat ik jou niet helemaal in een pot stop :
als soepkip !
Staf : Ik ben geen soepkip, maar een papegaai met stamboom.
(Even stilte) Vergeet de deur niet open te zetten,
professor.
Guus : Waarom ?
Staf : Dan kan ik wegvliegen als er iets misloopt.
Guus : Als je nu nog één keer...
(Op dat moment komt Marie terug binnen. Ze heeft een brandweerhelm,
dit mag gerust speelgoed zijn, op haar hoofd. Ze kan ook een
brandweerjas aanhebben.)
Marie : Ik ben bijna klaar, professor. Ik moet buiten alleen de
tuinslang nog aansluiten.
Staf : (lachend) Blijf niet te lang in de tuin staan of de
vogels schrikken zich een ongeluk.
Marie : Stop maar met lachen, stomme papegaai. Kan ik het
helpen dat de brandweer hier niet meer wil komen
blussen. Ze moesten hier dag en nacht een wagen laten
staan omdat er voortdurend brand uitbrak in het atelier
van de professor en dat wilden ze niet.
Guus : Hou nu eens eindelijk allemaal jullie mond.
Staf : En snavel !
Guus : Marie, ga die tuinslang aansluiten en roep als je klaar
bent, want ik wil beginnen. (Marie af.)
Staf : Met wat geluk is het snel voorbij. Dan ontploft de boel
al bij het uittesten van de eerste machine.
Guus : Staf, voor de laatste maal, hou je mond...
Staf : Snavel !
Guus : Hou je snavel of ik laat Marie je echt klaarmaken als
avondeten.
Staf : Je zou me dan beter eerst vetmesten met lekkere
nootjes.
Marie : (Af) Ik ben klaar !
Guus : Goed, dan kunnen we eindelijk beginnen.

Scène 2 :

- Guus : Ik zal jullie nu een aantal van mijn uitvindingen laten
zien. (Hij neemt een pomp.)
Kijk, deze bandenopblaasmachine was een van mijn eerste
uitvindingen.
Staf : Een bandenopblaasmachine ! Poeh, wij noemen zoiets een
gewone fietspomp. (Hij bemerkt de boze blik van Guus.)
Goed, ik zal mijn mond ...euh...snavel houden.
Guus : Deze machine is de kameropruimmachine.
Staf : Daar heb jij geen machine voor nodig, dat doet Marie.
Guus : Ik zal eens een demonstratie geven. Kijk, op dit bord
toets ik eerst in wat ik in mijn laboratorium wil
opruimen. Daarna toets ik in waar ik de rommel wil
leggen. Dan zet ik de machine aan. (Hij drukt op een
knopje. Er beginnen lichtjes te flikkeren en geluiden
weerklinken. Het wordt even volledig donker. Als het
licht terug aanflitst, is Staf verdwenen.)

- Guus : Ziezo, opgeruimd staat netjes. (In de verte horen we gesmoorde kreten.) Ik heb Staf even weggeruimd, want hij kon zijn mond...euh... snavel toch niet houden. Kijk, en nu zal ik hem terugflitsen. (Hij toetst weer wat in, er flikkeren weer lichten, er weerklinken opnieuw geluiden en het wordt nogmaals even volledig donker.)
- Staf : Amai, dat was warm. Was me dat schrikken, zeg ! Ik maak wel snel vorderingen. Daarnet was ik nog een soepkip en nu was ik al bijna een braadkip.
- Guus : Nu heb je eens kunnen voelen hoe prettig het is in een hete oven. Hou dus maar je mond of...
- Staf : Snavel...
- Guus : Je snavel of we eten vanavond papegaai als voorgerecht.
- Staf : Voorgerecht ! Hoofdschotel, zeker ! Heb jij mijn biljetjes al eens gezien, veel kippen zouden er jaloers op zijn.
- Guus : (Kijkt even op zijn uurwerk) O, is het al zo laat. We moeten dringend verderdoen, want het is bijna etenstijd. Wie van jullie heeft er vrijdag op school straf gekregen ? Jij, kom dan maar eens naar voren. (Er mogen ook meerdere kinderen naar voren komen. Zeg op een bepaald moment wel dat je er voldoende hebt.)
- Staf : Als je die kopjes ziet, verbaast het me niet dat die regelmatig straf krijgen.
- Guus : Kijk, dit is onze strafschrifmachine. Ik steek hier een wit blad in, druk op enkele toetsen ... (Het blad verdwijnt. Er klinken weer geluiden en er flitsen opnieuw lichtjes aan en uit.)
...en de bladzijde straf komt er langs hier netjes geschreven uit. (Deze handeling wordt eventueel enkele malen herhaald. Je kan de professor ook op een toets laten drukken die in één keer meerdere bladzijden produceert. Je verbergt de geschreven bladen op voorhand achter een luikje. Je haalt ze na het drukken op de toetsen (eventueel tijdens het flikkeren van de lichten) snel tevoorschijn om ze aan de kinderen te geven.)
(Terwijl hij de kinderen naar hun plaats stuurt) Zo, jullie kunnen alweer voort, maar zie toch dat je niet teveel straf krijgt !
- Staf : Anders verslijten jullie vingers te snel.
- Guus : Hier staat onze laatste machine. Helaas kan ik ze niet demonstreren, want ze is nog niet helemaal af. Ik zal wel uitleggen hoe ze werkt.
Ze heet de Evenbevriesmachine.
- Staf : Brr, dat klinkt koud en net nu ik uit die warme oven kom.
- Guus : Je drukt op enkele knoppen en de mensen in je buurt bevroren voor enkele seconden. Dus als de juffrouw in de klas te hard zaagt, dan kan je ze voor even laten zwijgen. Je kan de juf zelfs oppakken en buiten de klas zetten.

- Guus : Het grote voordeel is nu dat de persoon in kwestie achteraf niet weet wat er met hem of haar gebeurd is. De juf kan je achteraf dus niet straffen. Morgen moet ik nog enkele draadjes aan elkaar verbinden en dan is mijn nieuwe uitvinding alweer klaar. Weten jullie dat ik al in de krant gestaan heb met de Evenbevriesmachine ?
(Guus toont een krantenartikel.)
Het is een erg mooi artikel.
- Staf : Maar er staat een verschrikkelijk lelijke foto bij.
- Guus : Nu ben ik het beu, stomme papegaai. Ik steek je in je kooi en als straf ben jij de eerste op wie ik mijn nieuwe uitvinding zal uittesten. (Guus verdwijnt even met Staf in de coulissen. We horen hem nog om genade smeken.)
- Guus : Ziezo, opgeruimd staat netjes. (In de verte horen we eerst nog wat gesmoorde kreten. Daarna niets meer.) Ik heb nu wel reuzehonger gekregen. Ik sluit hier snel alles af en ik ga eens kijken of de spaghetti al klaar is. (Guus doet het licht uit en gaat af.)

Scène 3 :

- (De volgende scène kan best met gedempt licht gespeeld worden. Als Guus even af is, horen we gefluister aan de deur.)
- Kloefkaffer: Bent U zeker dat het hier is, baas ?
- Slapjanus : Natuurlijk ben ik zeker ! Je hebt toch zelf gezien dat die uitvinder de deur zorgvuldig op slot deed.
- Kloefkaffer: Misschien deed hij de deur op slot omdat hij hier zijn voedselvoorraad bewaart.
- Slapjanus : Niet iedereen denkt voortdurend aan eten zoals jij. Is die deur nu nog niet open ?
- Kloefkaffer: Ik vind het gaatje niet en als ik het dan toch eens vind, dan is het te klein.
- Slapjanus : Natuurlijk, je steekt de sleutel langs de verkeerde kant in het sleutelgat, Kloefkaffer.
- Kloefkaffer: Dat is mijn naam, om U te dienen.
- Slapjanus : Geef hier ! Zie je wel dat het kinderspel is !
- Kloefkaffer: Als jij alles zoveel beter kunt, waarom laat je mij dan altijd eerst sukkelen ?
- Slapjanus : Omdat je eindelijk eens iets zou bijleren.
- Kloefkaffer: Daar ben ik U zeer dankbaar voor, juffrouw ...euh... meester.
- Slapjanus : Stt ! Je weet nooit wie hier nog binnen zit. (De twee spionnen zijn nu binnen. Ze blijven in de buurt van de deur staan.)
- Kloefkaffer: Dat zullen we snel weten, Slapjanus. (Luid) Koekoek, is hier iemand ?
- Slapjanus : (Nijdig) Ik had gevraagd om stil te zijn, Kloefkaffer !
- Kloefkaffer: Dat is mijn naam, om U te dienen. (Hij maakt hierbij een plechtige buiging.)
- Slapjanus : Volg mij nu en doe geen domme dingen !
- Kloefkaffer: Dat gaat niet, Slapjanus.
- Slapjanus : Waarom gaat dat niet ?

- Kloefkaffer: Toch logisch, als ik jou volg, dan doe ik automatisch domme dingen. (Hij schiet luidop in een lach, maar houdt plots een hand voor zijn mond.)
O, ik was even vergeten dat ik stil moest zijn.
- Slapjanus : Dat heeft geen belang meer. Als er hier nog iemand was, dan had die ons al lang vastgegrabbeld.
Volg mij en geef je ogen goed de kost.
- Kloefkaffer: Hoe kan ik nu mijn ogen de kost geven. Ik eet langs mijn mond, niet langs mijn ogen.
- Slapjanus : Hou nu eens eindelijk op met die domme opmerkingen, Kloefkaffer.
- Kloefkaffer: Dat is mijn naam, om U te dienen. (buiging)
(Slapjanus sluipt door de kamer, op de voet gevolgd door Kloefkaffer. Deze heeft een vergrootglas in de hand en zoekt geheimzinnig naar sporen.)
- Slapjanus : Wat doe jij nu ?
- Kloefkaffer: Ik zoek een spoor met mijn vergrootglas, Slapjanus, zoals de echte speurders.
- Slapjanus : Maar we zijn helemaal geen speuders, dit keer zijn we spionnen.
- Kloefkaffer: Had dat dan gezegd, Slapjanus, ik zit me hier heel de tijd als speurder te gedragen en nu blijkt dat ik een spion ben. Wacht even, ik zal eerst mijn spionnagezicht opzetten. (Hij trekt een aantal gekke gezichten naar het publiek.)
- Slapjanus : Kloefkaffer !
- Kloefkaffer: Dat is mijn naam, om U te dienen. (buiging)
Zeg baas, ik weet inmiddels dat we spionnen zijn. Mag ik nu nog vragen wat we eigenlijk zoeken ?
- Slapjanus : Een momentje ! (Hij haalt een blad uit zijn zak.)
Wij zijn op zoek naar de Evenbevriesmachine.
- Kloefkaffer: Nu begrijp ik waarom het hier zo koud is.
- Slapjanus : Onze opdrachtgever, sjeik Sloefzwijs van Ambetantanië, wil die machine kost wat kost in zijn bezit krijgen.
- Kloefkaffer: Waarom ? O ik weet het al, het is zo warm in Ambetantanië dat hij zo nu en dan eens in die Evenbevriesmachine wil kruipen om het lekker fris te hebben.
- Slapjanus : Wat ben jij toch een domme spion.
- Kloefkaffer: Dat is jouw schuld. Ik weet amper vijf minuten dat ik spion ben. Jij weet dat al heel de tijd.
Nu weet ik het : die sjeik Sloefzwijs wil zijn eten in die grote koelkast bewaren.
- Slapjanus : Natuurlijk niet, de sjeik wil die machine hebben omdat hij in oorlog ligt met zijn buurland : Altijdboelland. Met die machine kan hij de soldaten van Altijdboelland bevroren en gevangen nemen. Op die manier wint hij de oorlog.
- Kloefkaffer: Ik begin onze opdracht te begrijpen.
- Slapjanus : Eindelijk, zoek nu liever eerst de lichtschakelaar, dan zien we wat beter.
- Kloefkaffer: Ik heb hem gevonden, Slapjanus.
- Slapjanus : Au, laat me gerust, dat is mijn neus.

Kloefkaffer: Sorry, Slapjanus ! (Even stilte) Dit keer heb ik hem echt te pakken.

(Kloefkaffer zet nu een van de machines in werking. Er flitsen lichten aan en uit en de gekende geluiden weerklinken.)

Slapjanus : Wat doe jij nu stommeling ?

Kloefkaffer: Ik vergis me even, baas.

Slapjanus : Als ik deze opdracht niet tot een goed einde breng, dan is dat jouw schuld. Vergeet trouwens niet dat de sjeik ons heel wat geld beloofd heeft als we hem de Evenbevriesmachine kunnen bezorgen. Maar... als we mislukken in ons opzet, dan verwerkt hij ons in zijn ruwe olie.

Kloefkaffer: (Zingt) Och, was ik maar bij moeder thuis gebleven...

Slapjanus : Zwijg ! (Het licht flitst volledig aan.)

Hebbes en nu kunnen we beginnen werken.

Kloefkaffer: Baas, ben je zeker dat dit het juiste adres is.

Slapjanus : Natuurlijk ben ik zeker. Kijk maar eens naar deze foto in de krant. (Hij laat het krantenartikel zien.)

Kloefkaffer: (Hij omhelst Slapjanus even.) Wat ben jij toch een genie !

Slapjanus : Laat me los en zoek liever mee naar de Evenbevriesmachine. (Ze beginnen beiden te zoeken.)

Kloefkaffer: Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Hoe ziet dat ding eruit ? (Kloefkaffer vindt het middagmaal van Guus en begint de boterhammen op te eten.)

Slapjanus : (Hij draait zich om en ziet Kloefkaffer.) Wat doe jij ?

Kloefkaffer: Ik eet. Zie je dat niet ?

Slapjanus : (Hij sleurt Kloefkaffer van de tafel weg.) Ik had gezegd dat je moest zoeken. Of moet ik echt alles alleen doen ?

Kloefkaffer: (Hij prutst inmiddels aan een van de machines.) Nee baas, ik zal U wel helpen. Waarvoor zou dit knopje dienen ?

(Er beginnen lichten te flikkeren en er weerklinken geluiden. Er volgt een black-out. Als het terug licht wordt, verschijnt er plots een "wezen", de Kwikprikker. Hij of zij begint achter de twee spionnen te lopen. Hij heeft een scherp voorwerp (een zwaard, een drietand of iets dergelijks) in de handen.)

Kloefkaffer: Help ! Help ! Dat ding wil in mijn achterste prikken. Slapjanus, wat moet ik doen ?

Slapjanus : Vlucht, Kloefkaffer !

Kloefkaffer: (Snel) Dat is mijn naam, om U te dienen. (Hij maakt een vlugge buiging en wordt terwijl geprikt.)

Nee, nee, kereltje, ik ben geen brokje fonduevlees en om te barbecuen is het te slecht weer, veel te koud.

(Tijdens deze uitleg volgt Kloefkaffer Slapjanus die al gevlucht is. Van zodra ze buiten zijn, zet de Kwikprikker zich voor de Evenbevriesmachine om ze te bewaken. Guus komt bijna onmiddellijk op, gevolgd door Marie.)

Scène 4 :

- Guus : (De zwarte vegen zijn van zijn gezicht verwijderd.) Wat is er aan de hand ? Wat voor lawaai hoor ik hier allemaal ? Hij ziet de Kwikprikker.)
Ik zie het al : iemand wilde de Evenbevriesmachine stelen. Ze wisten natuurlijk niet dat de Kwikprikker al mijn uitvindingen bewaakt. Van zodra er iemand aan de machine komt die niet op de veiligheidsknop drukt, springt de Kwikprikker tevoorschijn. Hij prikt overal waar hij kan, maar het liefst in het zitvlak van de mensen.
- Marie : Dat is niet bepaald beleefd. Nu ik er eens over nadenk, ik zag daarnet precies twee schaduwen door de tuin rennen.
- Guus : Ik denk dat we voortaan op onze hoede zullen moeten zijn.
- Marie : Maar waarom heeft Staf ons niet gewaarschuwd ?
- Guus : Ik had hem opgesloten omdat hij me steeds pestte. Dat had ik dus beter niet gedaan.
Ik zal hem meteen uit zijn kooi bevrijden.
(Terwijl Guus Staf gaat bevrijden, komt Marie wat te dicht bij de machine. De Kwikprikker schiet in actie en achtervolgt Marie.)
- Marie : Help ! Professor, help ! De Kwikprikker zit achter me aan. (De Kwikprikker slaagt er even in Marie te prikken.)
- Guus : (Hij zet Staf snel terug op zijn plaats en loopt naar de machine. Hij drukt op een knopje. Het wordt weer volledig donker. Er weerklinken geluiden, lichten flitsen aan en uit. Als de spots terug normaal branden, is de Kwikprikker verdwenen.)
- Marie : Als dat nog één keer gebeurt, dan ben ik hier weg. Dan zoek je maar een andere meid.
- Guus : Je weet toch dat je van de Kwikprikker niet te dicht bij de machine mag komen.
- Staf : En als jij me nog één keer opsluit, dan ben ik hier ook weg. Dan zoek je maar een andere papegaai.
- Guus : Rustig, rustig ! Als je nog eens achtervolgd wordt, druk dan op deze rode knop, Marie. In dat geval verdwijnt de Kwikprikker automatisch.
- Marie : (Wrijft over haar zitvlak) En waar dat onbeleefd kereltje allemaal prikt.
Als ik hem te pakken krijg, dan...
- Staf : ... prikt hij je weer.
- Guus : Hou nu eens op met dat gekibbel. Ik maak me echt zorgen over die twee figuren van daarstraks. Staf, jij geeft je oren en ogen goed de kost en als er onraad dreigt, dan waarschuw je me onmiddellijk.
- Staf : Ik mag natuurlijk weer de gevaarlijkste klus opknappen.
- Guus : Als je je taak goed vervult, dan krijg je morgen een portie extra nootjes.
- Staf : Ik zal er je aan herinneren.

- Guus : Komaan, Marie, we gaan slapen. (Ze gaan af. Bij de deur zegt Guus :) Staf, we rekenen op je ! (Het licht wordt weer wat gedempt.)
- Staf : (Geeuwt een paar keer) Wat ben ik moe ! Ik heb echt zin om te slapen. Iedereen mag slapen, maar Staf moet wakker blijven om te waken en om zijn leven te wagen. Ik heb een idee ! Ik roep de Kwikprikker en laat hem het laboratorium bewaken. Dan kunnen wij allemaal een dutje doen. Er is wel een probleem : ik kan niet van mijn stok. Wie komt er me even helpen ? (Staf duidt een kind aan.) Ga eens even naar de Evenbevriesmachine. Als ik teken geef, duw je op de gele knop. Dan ga je snel lopen, want anders neemt die Kwikprikker je te grazen. Alles in orde ? Hou je klaar : druk nu op de gele toets en ga snel lopen. (De Kwikprikker komt onmiddellijk tevoorschijn en achtervolgt het kind even. Als hij dat niet te pakken kan krijgen, zet hij zich in waakhouding voor de Evenbevriesmachine.)
- Staf : Ik moet zien dat ik niet meer beweeg, want anders begint dat kereltje mij te prikken. Dat zou trouwens niet meevallen, want ik kan hier niet weg. Als Guus en Marie mij dan morgen vinden, dan ben ik precies een bol kaas met veel gaatjes. Dan kunnen ze mij alleen nog als vergiet gebruiken. Ik ga nu slapen. Jullie kunnen ook gerust een dutje doen. Morgenvroeg kraait de haan van Guus ons wel wakker. Als je de haan hoort, willen jullie mijn naam dan roepen ? Niet te luid, want als ik te plots gewekt word, dan ben ik heel de dag slecht gezind. Daarna moeten we die Kwikprikker terug wegtoveren, want de professor heeft niet graag dat ik met zijn uitvindingen speel. Als hij mijn plan ontdekt, kan ik die extra portie nootjes wel vergeten.
- Staf : Dus denk eraan : als de haan kraait, wekken jullie mij niet te luidruchtig. Slaapwel ! Zeg, en niet snurken, hé !
- (Het licht dooft. Staf slaapt. De Kwikprikker blijft onbeweeglijk staan. We spelen even een spelletje met de kinderen en laten verschillende dierengeluiden (kat, hond,...) horen.

EINDE EERSTE BEDRIJF !